

Найважливіші історичні дати та події

1 млн років тому	Поява найдавніших людей на території сучасної України.
1 млн – 11 тис. років тому	Палеоліт або давній кам'яний вік.
Близько 40–35 тис. років тому	Поява на території сучасної України людини сучасного типу.
10–8 тис. років тому	Мезоліт або середній кам'яний вік.
8–5 тис. років тому	Неоліт або новий кам'яний вік.
Початок 4 – середина 3 тис. до н. е.	Енеоліт або мідно-кам'яний вік.
2 тис. р. до н.е. – VIII ст. до н.е.	Бронзовий вік.
VIII-IV ст. до н.е.	Ранній залізний вік.
IX-VII ст. до н.е.	Панування в північних степах України кімерійців.
VII-III ст. до н.е.	Перебування на українських землях “скіфів”
III ст. до н.е. – III ст. н.е.	Проживання на півдні України сарматів.
I-II ст.	Перші згадки про слов'ян-венедів у писемних джерелах.
III-IV ст.	Перебування готів на українських землях.
V-VII ст.	Велике слов'янське розселення.
<i>Виникнення та розквіт Київської Русі</i>	
Кінець VIII – початок IX ст.	Утворення Київського князівства
860 р.	Перший похід русичів, очолюваних князем Аскольдом на Константинополь (Царгород)
882 р.	Убивство князя Аскольда та захоплення князівської влади в Києві Олегом. Виникнення держави Київська Русь
907, 911р.	Походи князя Олега на Царгород
941, 944 р.	Походи князя Ігоря на Візантію
945 р.	Повстання деревлян і вбивство князя Ігоря
946 р.	Посольство княгині Ольги до Царгорода
968 р.	Перший Балканський похід князя Святослава
969–971 рр.	Другий Балканський похід князя Святослава
988 р.	Початок запровадження князем Володимиром християнства як державної релігії Київської Русі
1036 р.	Розгром князем Ярославом Мудрим печенігів під Києвом

1054 р.	Перша згадка в літописі Києво-Печерського монастиря
1054–1113 рр.	Співправління трьох братів Ярославичів – Ізяслава, Святослава та Всеволода
1068 р.	Повстання в Києві проти Ярославичів
1097 р.	Любецький з'їзд князів
1113р.	Народне повстання в Києві
1113 р.	Прийняття "Статуту" Володимира Мономаха
<i>Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава</i>	
1152–1187 рр.	Зміцнення Галицького князівства за правління Ярослава Осмомисла
1169 р.	Захоплення й розорення Києва об'єднаним військом 12 руських князів, очолюваним Андрієм Боголюбським
1185 р.	Невдалий похід новгород-сіверського князя Ігоря Святославича проти половців, що став підґрунтям для поеми "Слово о полку Ігоревім"
1187р.	Перша літописна згадка назви "Україна" стосовно земель Південної Київщини та Переяславщини
1199 р.	Об'єднання волинським князем Романом Мстиславичем Галицької і Волинської земель
1206–1238 рр.	Утворення Галицько-Волинського князівства Період міжусобиць, боярських змов та іноземного втручання в галицько-волинські справи
31 травня 1223 р.	Битва на річці Калці
1238 р.	Утвердження князя Данила Романовича в Галичі. Розгром військом Данила Галицького рицарів-хрестоносців під Дорогочином
1239 р.	Спустошення монголами Переяславської й Чернігівської земель
Кінець листопада – початок грудня 1240 р.	Облога й захоплення Києва військами монгольського хана Батия
Грудень 1240 р. – березень 1241 р.	Спустошення монголами земель Київського та Галицько-Волинського князівств
17 серпня 1245 р.	Ярославська битва
1253 р.	Коронування Данила Галицького послами Папи Римського Інокентія IV
1264 р.	Смерть Данила Галицького
1264–1301 рр.	Князювання Лева Даниловича (сина Данила Галицького) у Галицькій та Перемишльській землях
1269–1288 рр.	Князювання Володимира Васильковича (сина Василька Романовича, брата Данила Галицького) на Волині

1301–1308(15) рр.	Правління Юрія I Львовича, що об'єднав під своєю владою всі землі Галицько-Волинської держави
1315–1323 рр.	Князювання в Галицько-Волинському князівстві Андрія та Лева II Юрійовичів
1324–1340 рр.	Князювання в Галицько-Волинській державі Мазовецького княжича Болеслава Юрія II
1340 р.	Смерть Юрія II. Перший похід польського короля Казимира III на Львів. Початок боротьби за галицько-волинські землі між Литвою та Польщею
1349 р.	Похід польського короля Казимира III на Галицько-Волинську Русь і підкорення більшості її земель
<i>Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави в IX-XIV ст.</i>	
992–996 рр.	Спорудження Десятинної церкви в Києві
1037 р.	Спорудження Софійського собору в Києві
1037–1039 рр.	При Софійському соборі в Києві створено літопис, названий найдавнішим Київським зводом
1056–1057 рр.	Створення "Остромирового Євангелія" – найдавнішої з книг, яка збереглася до наших днів
1073, 1076 р.	Створення "Ізборників" для князя Святослава Ярославича
1108 р.	Заснування онуком Ярослава Мудрого Святополком Михайлівського Золотоверхого монастиря в Києві
1113 р.	Завершення ченцем Києво-Печерської лаври Нестором написання літопису "Повість минулих літ"
1117 р.	Укладення "Повчання" Володимира Мономаха
Близько 1200 р.	Спорудження церкви Святого Пантелеймона в Галичі
1230–ті рр.	Написання "Слова про погибель Руської землі"
1256 р.	Перша літописна згадка про місто Львів
Друга половина XIII ст.	Укладення Галицько-Волинського літопису, що містить дві самостійні частини: Галицьку (1201 – 1261) і Волинську (1262–1292)
1324 р.	Перша писемна згадка про чинність на українських землях (у Володимирі-Волинському) магдебурзького права
<i>Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (друга половина XIV – середина XVI ст.)</i>	
1349 р.	Приєднання до Угорського королівства Шипинської землі (Буковини)

1352 р.	Укладення польсько-литовської угоди, за якою до Польського королівства відійшли Галичина та частина Поділля, а до Великого князівства Литовського – Волинь і Берестейська земля
1359 р.	Утворення Молдавського князівства та включення до нього Шипинської землі (Буковини)
1362 р.	Розгром великим князем Литовським Ольгердом татарського війська в битві на Синіх Водах і вигнання їх з українських земель. Приєднання до Великого князівства Литовського Київщини, Поділля й Переяславщини
14 серпня 1385 р.	Укладення Кревської унії
1387 р.	Остаточне приєднання Галичини до Польського королівства
1393 р.	Приєднання Поділля до Польського королівства
12 серпня 1399 р.	Поразка литовсько-руського війська, очолюваного князем Вітовтом, у битві з ординцями на річці Ворсклі
15 липня 1410 р.	Грюнвальдська битва (битва під Таненбергом)
2 жовтня 1413 р.	Укладення Городельської унії
Липень 1416 р.	Розорення Києва ногайською ордою хана Едигея
1435 р.	Битва під Вількомиром (сучасне місто Укмерге в Литві)
1443 р.	Відокремлення Кримського ханства від Золотої Орди
1447 р.	Перший напад військ кримського хана на українські землі
1449 р.	Утворення Кримського ханства.
1458 р.	Поділ Київської митрополії на Київську та Московську.
1463 р.	Перша згадка про існування у Львові Успенського православного братства
1481 р.	"Змова руських князів"
1482 р.	Спустошення Києва ордами кримського хана Менглі-Гірея
1489 р.	Перша згадка про українських козаків у писемних джерелах.
1490-1492 рр.	Організація селянського повстання на Буковині та на Покутті.
1492 р.	Документальна згадка про козаків у листі великого князя литовського Олександра Казимировича до кримського хана Менглі-Гірея
1508 р.	Повстання Михайла Глинського
1526 р.	Загарбання західної частини Закарпаття австрійськими Габсбургами, східної – Трансільванським князівством
1529 р.	Прийняття Першого Литовського статуту

1529 р.	Запровадження Першого Литовського статуту
1555 (1556)р.	Спорудження Дмитром Вишневецьким оборонного замку на острові Мала Хортиця
1557 р.	Прийняття "Устави на волоки".
1566 р.	Прийняття Другого Литовського статуту.
<i>Українські землі під владою Речі Посполитої. Наростання національно визвольної боротьби українського народу</i>	
1569 р.	Укладення Люблінської унії.
1572 р.	Універсал польського короля Сигізмунда II Августа про залучення на військову службу 300 запорозьких козаків. Початок формування реєстрового козацького війська.
1577 р.	Похід запорозьких козаків, очолюваних Іваном Підковою, до Молдавії.
1578 р.	Козацька реформа короля Стефана Баторія. Збільшення реєстру до 500 козаків.
1588 р.	Прийняття Третього Литовського статуту.
1591–1593 рр.	Козацьке повстання під проводом Криштофа Косинського.
1594–1596 рр.	Козацьке повстання під проводом Северина Наливайка.
1596 р.	Берестейська церковна унія.
1599 р.	Повстання запорожців на турецьких галерах, очолюване Самійлом Кішкою.
1606 р.	Узяття запорозькими козаками турецької фортеці Варна.
1609 р.	Похід запорозьких козаків на турецькі фортеці Ізмаїл, Кілію та Акерман.
1609–1612 рр.	Участь запорозьких козаків у поході польсько-литовського війська на Москву.
1616 р.	Похід запорозьких козаків, очолюваних гетьманом Петром Конашевичем-Сагайдачним, на Кафу, узяття її та звільнення невільників.
1617р.	Укладення Вільшанської польсько-козацької угоди, за якою козаки, не внесені до реєстру, повинні були повернутися під владу шляхти.
1619 р.	Укладення Роставицької польсько-козацької угоди, за якою реєстр обмежувався 3 тис. козаків і встановлювалася заборона їх походів до турецьких володінь.
1620 р.	Цецорська битва.
1620 р.	Відновлення ієрархії Православної україно-біло-руської церкви.

1621 р.	Хотинська війна.
1625 р.	Виступ козаків на чолі з гетьманом Марком Жмайлом.
1625 р.	Укладення Куруківської польсько-козацької угоди. Збільшення реєстру до 6 тис. козаків.
1630 р.	Козацьке повстання під проводом Тараса Федоровича (Трясила).
1632 р.	Ухвалення сеймом Речі Посполитої "Статей про заспокоєння грецької віри". Легалізація Православної церкви.
1635 р.	Зруйнування запорозькими козаками на чолі з Іваном Сулимою фортеці Кодак.
1637–1638 рр.	Козацьке повстання під проводом Павла Бута (Павлюка), Якова Острянина та Дмитра Гуні.
1638 р.	Прийняття сеймом Речі Посполитої "Ординації Війська Запорозького реєстрового".
<i>Національно-культурний рух (друга половина XVI – перша половина XVII ст.)</i>	
1556–1561 рр.	Створення Пересопницького Євангелія.
1574 р.	Видання І. Федоровим у Львові "Апостола" – першої друкованої книги та "Букваря" – першого друкованого шкільного підручника на українських землях.
1578 р.	Заснування князем К.-В. Острозьким в Острозі друкарні й школи.
1581р.	Видання І. Федоровим в Острозі першого повного видання Біблії церковнослов'янською мовою.
1585–1586 рр.	Заснування Львівського Успенського братства. Організація братської друкарні й школи.
1587 р.	Видання в Острозі першого полемічного твору Герасима Смотрицького "Ключ царства небесного".
1596 р.	Берестейська церковна унія.
1615 р.	Заснування Київського Богоявленського братства та школи при ньому.
1615 р.	Початок діяльності друкарні Києво-Печерського монастиря, створеної архімандритом Єлисеєм Плетенецьким.
20–ті рр. XVII ст.	Укладення Густинського літопису.
1631р.	Відкриття архімандритом Києво-Печерського монастиря Петром Могилою Лаврської школи.
1632 р.	Початок діяльності Києво-Могилянського колегіуму, утвореного внаслідок об'єднання Братської й Лаврської шкіл.

Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої середини XVII ст.

25 січня 1648 р.	Початок Національно-визвольної війни. Повстання козаків на Запорозькій Січі й обрання гетьманом Богдана Хмельницького
5–6 травня 1648 р.	Битва під Жовтими Водами.
16 травня 1648 р.	Битва під Корсунем.
11 -13 серпня 1648 р.	Битва під Пилявцями.
23 грудня 1648 р.	Урочистий в'їзд гетьмана Богдана Хмельницького до Києва.
30 червня, 13 серпня 1649 р.	Облога повстанським військом фортеці Збараж.
5–6 серпня 1649 р.	Битва під Зборовом.
8 серпня 1649 р.	Укладення Зборівського мирного договору.
Серпень 1650 р.	Перший похід війська Богдана Хмельницького до Молдавії.
18–30 червня 1651 р.	Битва під Берестечком.
18 вересня 1651 р.	Укладення Білоцерківського мирного договору.
22–23 травня 1652 р.	Битва під Батогом.
Липень – серпень 1652 р.	Другий молдавський похід.
Квітень – травень 1653 р.	Третій молдавський похід.
Серпень – вересень 1653 р.	Четвертий молдавський похід. Загибель Тимоша Хмельницького.
1 жовтня 1653 р.	Земський собор у Москві ухвалив рішення про прийняття Війська Запорозького під протекцію московського царя.
11 жовтня, 5 грудня 1653 р.	Жванецька облога
8 січня 1654 р.	Козацька рада, скликана Богданом Хмельницьким у Переяславі, ухвалила присягнути на вірність московському цареві
27 березня 1654 р.	У Москві було укладено "Березневі статті" – договір між Московською державою та Гетьманщиною.
18–20 листопада 1654 р.	Героїчна оборона повстанцями м. Бужі.
14–17 січня 1655 р.	Героїчна оборона Умані загонами Івана Богуна.
19–20 січня 1655 р.	Битва під Охматовим.
19 вересня – 29 жовтня 1655 р.	Облога Львова військом Богдана Хмельницького.

26 жовтня 1656 р.	Укладення у Вільно перемир'я між Московською державою й Річчю Посполитою.
27 липня 1657 р.	Смерть гетьмана Богдана Хмельницького.
<i>Українські землі в другій половині XVII ст.</i>	
25 жовтня 1657 р.	Генеральна козацька рада в Корсуні обрала гетьманом Івана Виговського.
15 травня 1658 р.	Придушення І. Виговським антигетьманського виступу, очолюваного полтавським полковником М. Пушкарем та запорозьким кошовим отаманом Я. Барабашем.
6 вересня 1658 р.	Укладення україно-польської Гадяцької угоди.
1658–1659 рр.	Україно-московська війна.
28–29 червня 1659 р.	Конотопська битва.
11 вересня 1659 р.	Зречення гетьманства І. Виговським за вимогою козацької ради під Германівкою.
17 жовтня 1659 р.	Новообраний гетьман Юрій Хмельницький підписав із Московською державою Переяславські статті.
50–ті рр. XVII ст.	Формування Харківського, Острогозького, Сумського, Ізюмського та Охтирського козацьких полків на Слобожанщині.
Серпень-вересень 1660 р.	Чуднівська кампанія
Жовтень 1660 р.	Укладення україно-польського Слободищенського трактату.
1663 р.	Поділ Війська Запорозького на лівобережний і правобережний гетьманати.
1663–1665 рр.	Гетьманування на Правобережжі Павла Тетері.
1665 р.	Укладення лівобережним гетьманом Іваном Брюховецьким україно-московської угоди – Московських статей.
Січень 1666 р.	На козацькій раді в Чигирині правобережним гетьманом обрано Петра Дорошенка.
30 січня 1667 р.	Укладення між Московською державою та Річчю Посполитою Андрусівського перемир'я.
3 березня 1669 р.	Укладення новообраним лівобережним гетьманом Дем'яном Многогрішним україно-московської угоди – Глухівських статей.
10–12 березня 1669 р.	Старшинська козацька рада в Корсуні за пропозицією П. Дорошенка ухвалює рішення про визнання протекторату Османської імперії над Правобережною Україною.
13 березня 1672 р.	Обрання на козацькій раді в Конотопі гетьманом Лівобережної України Івана Самойловича. Укладення

	україно-московських Конотопських статей.
18 жовтня 1672 р.	Укладення Бучацького мирного договору між Річчю Посполитою та Османською імперією.
1673–1676 рр.	Польсько-турецька війна за Правобережну Україну.
1676 р.	Укладення Журавненської мирної угоди між Річчю Посполитою та Османською імперією.
1677 р.	Перший Чигиринський похід турецько-татарської армії.
1677–1681 рр.	Московсько-турецька війна за Правобережну Україну.
1678 р.	Другий Чигиринський похід турецько-татарської армії.
13 січня 1681 р.	Укладення Бахчисарайської мирної угоди між Московською державою, Кримським ханством та Османською імперією.
1685 р.	Відновлення урядом Речі Посполитої козацького устрою на Правобережній Україні – Богуславського, Брацлавського, Фастівського та Корсунського полків.
6 травня 1686 р.	Укладення "Трактату про вічний мир між Московською державою та Річчю Посполитою".
травень-червень 1687 р.	Перший кримський похід об'єднаної московсько-української армії.
<i>Українські землі наприкінці XVII – у першій половині XVIII ст.</i>	
25 липня 1687 р.	Обрання гетьманом І. Мазепи. Укладення українсько-московських Коломацьких статей.
1689 р.	Другий Кримський похід московсько-української армії.
1699 р.	Постанова сейму Речі Посполитої про ліквідацію козацтва на Правобережній Україні.
1700–1721 рр.	Північна війна Росії зі Швецією.
1702–1704 рр.	Національно-визвольне повстання проти польського панування на Правобережжі.
Жовтень 1708 р.	Перехід І. Мазепи з п'ятитисячним козацьким військом на бік шведського короля Карла XII.
14 травня 1709 р.	Зруйнування за наказом царя Петра I Чортомлицької Січі.
27 червня 1709 р.	Полтавська битва.
1709 р.	Прийняття Решетилівських статей.
1709–1711 рр.	Кам'янська Січ
5 квітня 1710 р.	Прийняття Конституції П. Орлика – "Пактів і Конституцій прав і свобод Війська Запорозького".
Весна 1711 р.	Похід П. Орлика разом із татарами на Правобережну Україну.

12 липня 1711 р.	Укладення російсько-турецького Прутського договору.
1711 – 1734 рр.	Олешківська Січ
1712р.	Укладення російсько-турецького Адріанопольського договору
2 квітня 1722 р.	Указ російського імператора Петра I про скасування в Лівобережній Україні гетьманства й утворення для управління нею Малоросійської колегії.
1723 р.	Подання українською старшиною Петру I Коломацьких чолобитних.
Червень 1727 р.	Обрання гетьманом Данила Апостола.
1728 р.	Прийняття "Рішительних пунктів".
1734 р.	Гайдамацьке повстання проти польського панування на Правобережжі, очолюване Верланом.
1734–1750 рр.	Управління Гетьманщиною Правлінням гетьманського уряду.
1734–1775 рр.	Нова (Підпільненська) Січ.
1738–1745 рр.	Виступи опришків під проводом О. Довбуша на Прикарпатті.
<i>Українські землі в другій половині XVIII ст.</i>	
1750 р.	Відновлення гетьманства на Лівобережній Україні. Початок гетьманування К. Розумовського.
1753 р.	Утворення Слов'яно-Сербії.
10 листопада 1764 р.	Указ Катерини II про ліквідацію гетьманства в Україні й утворення Другої Малоросійської колегії.
1765 р.	Ліквідація козацького полкового устрою на Слобожанщині.
Травень 1768 р.	Початок Коліївщини – гайдамацького національно-визвольного повстання на Правобережжі.
1768–1774 рр.	Російсько-турецька війна за вихід до Чорного моря. Участь у ній лівобережних і запорозьких козаків.
1772 р.	Перший поділ Речі Посполитої.
10 липня 1774 р.	Укладення російсько-турецького Кючук-Кайнарджийського мирного договору.
1775 р.	Укладення австрійсько-турецької Константинопольської конвенції. Захоплення Австрією Буковини.
4 червня 1775 р.	Зруйнування російськими військами Нової (Підпільненської) Січі.
1775 р.	Заснування запорожцями, які переселилася до турецьких володінь, Задунайської Січі.

8 квітня 1783 р.	Указ Катерини II про приєднання до Російської імперії Криму.
3 травня 1783 р.	Указ Катерини II про закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України.
21 квітня 1785 р.	Видання Катериною II "Грамоти на права, вольності й переваги благородного російського дворянства", за якою українській козацькій старшині надавалися рівні права з російським дворянство.
1787–1791рр.	Російсько-турецька війна.
1788 р.	Створення Війська вірних козаків (Чорноморського козацького війська).
1791 р.	Укладення російсько-турецького Ясського мирного договору.
1792 р.	Переселення Чорноморського козацького війська на Кубань.
1793 р.	Другий поділ Речі Посполитої.
1795 р.	Третій поділ Речі Посполитої.
<i>Культура України другої половини XVII-XVIII ст.</i>	
1661р.	Видання друкарнею Києво-Печерської лаври "Києво-Печерського патерика".
1690–1696 рр.	Спорудження коштом гетьмана І. Мазепи Богоявленської церкви Братського монастиря та Миколаївського собору в Києві.
1694 р.	Києво-Могилянська колегія отримує статус вищого навчального закладу – академії.
1695–1700 рр.	Спорудження на замовлення гетьмана І. Мазепи Вознесенського собору в Переяславі.
1700–1702 рр.	Спорудження коштом гетьмана І. Мазепи будинку Чернігівського колегіуму (діяв до 1776 р.).
1703 р.	Спорудження коштом гетьмана І. Мазепи навчального корпусу Києво-Могилянської академії.
1704–1716 рр.	Діяльність у Києво-Могилянській академії Феофана Прокоповича – професора філософії й богослов'я, ректора.
1720 р.	Указ Петра I про заборону друкувати книжки українською мовою.
1722–1794 рр.	Роки життя філософа й поета Г. Сковороди.
1727 р.	Заснування Харківського колегіуму.
1730–1740–ві рр.	Укладення зводу правових актів Гетьманщини "Права, за якими судиться малоросійський народ".
1731–1744 рр.	Спорудження архітектором І. Шеделем дзвіниці Києво-

	Печерської лаври.
1738 р.	Заснування Переяславського колегіуму.
1738 р.	Відкриття співацької школи в Глухові.
1745–1760 рр.	Спорудження у Львові собору Святого Юра – кафедрального собору греко-католицької церкви (архітектор Б. Меретин).
1747–1753 рр.	Спорудження Андріївської церкви в Києві (архітектор Варфоломій Растреллі).
1751 р.	Утворення гетьманом К. Розумовським придворного театру в Глухові.
1752–1755 рр.	Спорудження в Києві царського Марійського палацу (архітектори В. Растреллі та І. Мічурін).
1753–1755 рр.	Спорудження Кловського палацу в Києві.
1769–1774 рр.	Укладення Григорієм Сковородою збірника "Басні Харьковскія".
1769–1779 рр.	Перебування Дмитра Бортнянського в Італії. Створення опер "Алкід", "Креонт", "Квінт Фабій".
<i>Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.</i>	
1791 р.	Таємна місія Василя Капніста до пруського короля Фрідріха Вільгельма II.
1798 р.	Видання в Петербурзі перших трьох частин "Енеїди" І. Котляревського.
1806–1812 рр.	Російсько-турецька війна.
1806 р.	Утворення Новоросійського (Усть-Дунайського Буджацького) козацького війська (існувало до липня 1807 р.).
1812 р.	Російсько-французька війна.
1813–1835 рр.	Антикріпосницький селянський рух під проводом Устима Кармелюка на Поділлі.
1817 р.	Створення перших військових поселень у Слобідсько-Українській губернії.
1817–1818 рр.	Повстання бузьких козаків на Херсонщині.
1818–1819 рр.	Діяльність масонської ложі "Любов до істини" в Полтаві.
1819 р.	Повстання військових поселенців у Чугуєві.
1819 р.	Організація В. Лукашевичем Малоросійського таємного товариства в Полтаві.
1825 р.	Збудовано перший в Україні пароплав.
25 грудня 1825 р.- 4 січня	Повстання чернігівського полку.

1826 р.	
1826 р.	Організація в Харківському університеті таємного молодіжного демократичного гуртка.
1827–1830 рр.	Діяльність таємного демократичного гуртка в Гімназії вищих наук у Ніжині.
1828–1829 рр.	Російсько-турецька війна.
1830–1831 рр.	Польське національно-визвольне повстання. Поширення дій повстанців на Волинь, Поділля та Київщину.
1832–1864 рр.	Роки існування Азовського козацького війська.
30–ті рр. XIX ст.	Початок промислової революції в Україні.
Грудень 1845 р.- березень 1847 р	Діяльність таємного Кирило-Мефодіївського братства в Києві.
<i>Західноукраїнські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.</i>	
1775 р.	Константинопольська конвенція між Австрією та Туреччиною. Загарбання австрійськими Габсбургами Буковини.
70–80–ті рр. XVIII ст.	Реформи Марії-Терезії та Йосифа II.
1782 р.	Указ імператора Йосифа II про ліквідацію особистої залежності селян.
1810–1815, 1831 р.	"Холерні бунти" на Закарпатті.
1816 р.	Заснування в Перемишлі "Товариства галицьких греко-католицьких священників для поширення письмами просвіти та культури серед вірних".
1820–1830 рр.	Виступи опришків на чолі з Мироном Штолюком у Східній Галичині та Північній Буковині.
1833–1837 рр.	Діяльність "Руської трійці".
1837 р.	Видання "Руською трійцею" в Будапешті альманаху "Русалка Дністровая".
1843–1844 рр.	Селянські виступи під проводом Л. Кобилиці в Північній Буковині.
2 травня 1848 р.	Виникнення Головної Руської Ради.
15 травня 1848 р.	Ухвалення у Відні закону про скасування кріпосного права в Східній Галичині.
Червень 1848 р.	Перший слов'янський конгрес у Празі.
9 серпня 1848 р.	Ліквідація кріпосного права на Буковині.
Листопад 1848 р. – 1849 р.	Селянський рух під проводом Л. Кобилиці в Північній Буковині.
1851 р.	Розпуск австрійським урядом Головної Руської Ради.

Культура України в першій половині XIX ст.

1783 р.	Відкриття у Львові греко-католицької семінарії, переведеної туди з Відня.
1785 р.	Відновлення діяльності Львівського університету.
1805 р.	Відкриття Харківського університету.
1810 р.	Утворення музею старожитностей у Феодосії.
1811–1818 рр.	Діяльність Філотехнічного товариства (науково-просвітницького), організованого В. Каразіним у своєму помісті (селище Кручик Харківської губернії).
1812 р.	Заснування Нікітського ботанічного саду поблизу Ялти.
1812–1829 рр.	Діяльність Товариства наук при Харківському університеті.
1814 р.	Утворення першої професійної театральної трупи в Харкові.
1817 р.	Відкриття у Львові культурно-просвітницької установи – Інституту Оссолінських.
1817 р.	Заснування Рішельєвського ліцею в Одесі.
1817 р.	Заснування реальної (торгової) академії у Львові.
1818–1821 рр.	Діяльність театральної трупи на чолі з І. Котляревським та М. Щепкіним у Полтаві.
1819 р.	Заснування Волинської гімназії Крем'янецького ліцею.
1820 р.	Відкриття Гімназії вищих наук коштом князя О. Безбородька в Ніжині (у 1832 р. реорганізована в ліцей).
1828 р.	Заснування археологічного музею в Одесі
1834 р.	Відкриття університету Святого Володимира в Києві.
1840 р.	Перше видання "Кобзаря" Т. Шевченка в Петербурзі.
1844 р.	Відкриття Технічної академії у Львові.
1846 р.	Видання в Москві О. Бодянським історичної праці "Історія Русів".

Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

1853–1856 рр.	Кримська війна.
1855 р.	Масовий антикріпосницький рух "Київська козаччина".
1856 р.	Похід "У Таврію за волею".
1856–1860 рр.	Організація та діяльність Харківсько-Київського таємного політичного товариства.
1857 р.	Ліквідація військових поселень у Росії.

1857 р.	Створення Таємного комітету для підготовки селянської реформи.
60–80–ті рр. XIX ст.	Завершення промислової революції (перевороту) на українських землях.
1860 р.	Створення Київської (Старої) громади.
1861–1862 рр.	Видання в Петербурзі щомісячного суспільно-політичного й літературного журналу "Основа" українською мовою.
19 лютого 1861 р.	Маніфест царя Олександра I про скасування кріпосного права в Росії.
18 липня 1863 р.	Валуєвський циркуляр.
1863–1864 рр.	Польське повстання.
1864 р.	Початок здійснення земської, судової та освітньої реформ.
1865 р.	Проведення цензурної реформи.
1865 р.	Відкриття першої в Наддніпрянщині залізниці Одеса-Балта.
1870 р.	Початок здійснення реформи системи міського самоврядування.
1872 р.	Відновлення діяльності "Громади" в Києві.
1873 р.	Створення Південно-Західного відділу Імператорського російського географічного товариства (ліквідований згідно з Емським указом 1876 р.).
1874 р.	Проведення військової реформи. Запровадження загальної військової повинності.
18 травня 1876 р.	Емський указ царя Олександра II.
1877 р.	"Чигиринська змова".
1880–1881 рр.	Діяльність "Південноросійського робітничого союзу".
1892 р.	Виникнення таємної студентської організації "Братство тарасівців".
<i>Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.</i>	
1856–1916 рр.	Життя та діяльність І. Франка.
1861р.	Перші вибори до Галицького крайового сейму.
1861р.	Створення у Львові культурно-просвітницького товариства "Руська бесіда".
1867 р.	Конституційне оформлення дуалістичної Австро-Угорської імперії.
1868 р.	Створення у Львові культурно-просвітницького товариства "Просвіта"

1870 р.	Створення Руської ради – політичної організації москвофілів (старорусинів).
1873 р.	Заснування Літературного товариства ім.Т.Шевченка.
1875 р.	Відкриття Чернівецького університету.
1883 р.	Заснування В. Нагірним кооперативу "Сільський господар".
1885 р.	Створення Народної ради – політичної організації народовців.
1890–1894 рр.	"Нова ера" україно-польських відносин.
1890 р.	Утворення Русько-української радикальної партії (РУРП) – першої української політичної партії.
1892 р.	Створення Наукового товариства ім. Т. Шевченка (НТШ).
1895 р.	Уперше до програми української політичної партії (програми РУРП) було введено положення про домагання незалежної Української держави.
1899 р.	Створення Української соціал-демократичної партії (УСДП).
1899 р.	Створення Української національно-демократичної партії (УНДП).
<i>Культура України в другій половині XIX ст.</i>	
1860–1862 рр.	Існування недільних шкіл у Наддніпрянщині.
1862 р.	Створення С. Гулаком-Артемовським першої української опери "Запорожець за Дунаєм".
1864 р.	Заснування в Галичині першого українського професійного театру.
1865 р.	Відкриття Новоросійського університету.
1875 р.	Відкриття Чернівецького університету.
1882 р.	Створення в Єлисаветграді першої професійної трупи під керівництвом М. Кропивницького.
<i>Наддніпрянська Україна на початку XX ст.</i>	
1900–1903 рр.	Економічна криза.
1903 р.	II з'їзд РСДРП – заснування партії, виникнення більшовицької і меншовицької течії в партії.
1905–1907 рр.	Перша російська революція.
Червень 1905 р.	Повстання моряків на броненосці "Потьомкін".
17 жовтня 1905 р.	Маніфест царя про скликання Державної думи та проголошення демократичних прав і свобод.

Грудень 1905 р.	Збройні повстання в Москві, Донбасі.
1905.10.30	Відкриття в Одесі першого на території підросійської України товариства "Просвіта".
1905.11	Повстання на Чорноморському флоті в Севастополі під керівництвом лейтенанта Шмідта, виступ солдат-саперів і робітників у Києві під керівництвом Б. Жаданівського.
1906, 1910 р.	Видання указу й закону про проведення аграрної (Столипінської) реформи.
3 червня 1907 р.	Третьочервневий переворот. Завершення першої російської революції.
1911р.	Убивство в Києві П. Столипіна.
1906,1907, 1907–1912, 1912–1917 рр.	Періоди діяльності I, II, III, IV Державних дум Росії.
1911–1913 рр.	"Справа Бейліса".
1908 р.	Утворення Товариства українських поступовців (ТУП).
<i>Західноукраїнські землі на початку ХХ ст.</i>	
1900 р.	Митрополитом УГКЦ стає А. Шептицький.
1901 р.	Утворення "Ревізійного союзу українських кооперативів".
1902 р.	Загальний страйк сільгоспробітників у Галичині, в якому взяло участь понад 200 тис. мешканців Галичини.
1907 р.	Запровадження загального виборчого права в Австро-Угорщині.
1908 р.	Убивство українським студентом Мирославом Січинським намісника Галичини графа Андрія Потоцького.
1910 р.	Організація польсько-українських збройних сутичок, в одній із яких загинув український студент Адам Коцко.
1911 р.	Заснування бойскаутської організації "Пласт".
<i>Україна в роки Першої світової війни</i>	
1914–1918 рр.	Перша світова війна.
Серпень 1914 р.	Створення Головної Української Ради (ГУР).
Серпень 1914 – червень 1918 рр.	Діяльність Союзу визволення України (СВУ).
1914 р.	Створення Легіону Українських Січових Стрільців (УСС).
Серпень-вересень 1914 р.	"Галицька битва".

1915 р.	Узяття російськими військами фортеці Перемишль.
1915 р.	Бій на горі Маківка.
1915 р.	Створення Загальної Української Ради (ЗУР).
1916 р.	Бій на горі Лисоня.
Травень-червень 1916 р.	"Брусилівський прорив".
Українська революція	
27 лютого 1917 р.	Лютнева демократична революція у Петербурзі.
2 березня 1917 р.	Початок Української революції.
3 березня 1917 р.	Створення Української Центральної Ради (УЦР).
1 квітня 1917 р.	100-тис. демонстрація в Києві на підтримку Центральної Ради під гаслами "Вільна Україна – Великій Росії!", "Автономію Україні!"
1 квітня 1917 р.	Обрання керівником Центральної Ради М.С.Грушевського, а його заступниками – С.Єфремова і В.Винниченка. Для роботи в міжсесійний період було обрано Малу Раду в складі 20 осіб.
5–8 травня 1917 р.	в Києві відбувся військовий з'їзд близько 700 делегатів від усіх партій, флотів та гарнізонів, який висловив підтримку УЦР. На ньому було обрано Військовий генеральний комітет на чолі з С.Петлюрою.
травень 1917 р.	близько 3 тис. солдатів та офіцерів створили український полк ім.Б.Хмельницького. Із селян було сформовано відозділ вільного козацтва, а його почесним отаманом обрано командира 1-го Українського корпусу генерала П.Скоропадського.
10 червня 1917 р.	на другому українському військовому з'їзді проголошено I універсал УЦР. Головний зміст універсалу полягав у проголошенні автономії України та українізації. I універсал був негативно сприйнятий Тимчасовим урядом.
15 червня 1917 р.	Створення Генерального Секретаріату на чолі з В.Винниченком – першого в ХХ ст. українського уряду.
29 червня 1917 р.	Прибуття до Києва делегації міністрів Тимчасового уряду з метою досягнення компромісу з УЦР: Тимчасовий уряд визнавав УЦР "найвищим крайовим органом управління в Україні", а ЦР відмовлялася від одностороннього проголошення автономії України.
3 липня 1917 р.	Проголошення II універсалу УЦР: відмова від одностороннього проголошення автономії України та узгодження складу Генерального секретаріату й українізації армії з Тимчасовим урядом.
3–4 липня 1917 р.	перемога прихильників Тимчасового уряду над більшовиками в Петрограді та початок обмеження прав

	Генерального Секретаріату.
3–4 липня 1917 р.	Виступ самостійників (полуботківців), які намагалися захопити державні установи в Києві та примусити УЦР проголосити незалежність України. Зусиллями УЦР та штабу Київського військового округу повстання було придушене, а полк розформований та відправлений на фронт.
4(17) серпня 1917 р.	"Тимчасові інструкції..." Тимчасового уряду Генеральному Секретаріату, які позбавляли УЦР законодавчих прав та перетворювали в орган Тимчасового уряду; звужувалася українська територія до 5 губерній (Київської, Волинської, Подільської, Полтавської та Чернігівської). Тимчасовий уряд залишав за собою право віддавати розпорядження безпосередньо місцевим органам влади інформуючи лише про них УЦР.
Серпень 1917 р.	Корніловський заколот.
Вересень 1917 р.	З'їзд народів Росії у Києві.
7 листопада 1917 р.	Проголошення III універсалу УЦР, який передбачав створення Української Народної Республіки (УНР), яка мала перебувати у федеративних зв'язках з Росією. Запроваджувалися: 8-годинний робочий день; контроль держави над промисловістю й банками; ліквідація поміщицького землеволодіння й передача землі селянам без викупу; проголошувалися демократичні свободи; скасовувалася смертна кара.
Грудень 1917 р.	Ультиматум Раднаркомом Росії.
11–12 грудня 1917 р.	Перший Український з'їзд Рад у Харкові. Проголошення радянської влади в Україні та оголошення Української Центральної Ради поза законом, а всі її розпорядження недійсними. Фактично встановилося двовладдя.
16 січня 1918 р.	збройне повстання київських більшовиків на заводі "Арсенал", яке за тиждень було придушене.
22 січня 1918 р.	прийняття IV універсалу УЦР, який проголошував Українську Народну Республіку самостійною, незалежною, вільною, суверенною державою українського народу.
<i>Україна в боротьбі за збереження державної незалежності</i>	
Січень (лютий) 1918 р.	Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу.
Лютий-листопад 1918 р.	Окупація України військами Німеччини та Австро-Угорщини.
Березень 1918 р.	Відновлення влади УЦР в умовах німецько-австрійської окупації. Ухвалення УЦР Конституції УНР.
29 квітня 1918 р.	на з'їзді "хліборобів" було оголошено про розпуск

	Центральної Ради та проголошено П.Скоропадського гетьманом України.
Серпень 1918 р.	Утворення Українського національного союзу.
1 листопада 1918 р.	Українське повстання у Львові ("Листопадовий зрив").
Листопад 1918 р.	Проголошення ЗУНР.
14 листопада 1918 р.	П.Скоропадський видав універсал про створення федерації з Росією, який викликав велике обурення в суспільстві.
14 листопада 1918 р.	Утворення Директорії.
14 грудня 1918 р.	військові з'єднання Директорії ввійшли в Київ.
18 грудня 1918 р.	Директорія перебралася у Київ.
26 грудня 1918 р.	Створено перший уряд відновленої УНР – Раду Народних Міністрів на чолі з В.Чехівським.
Грудень 1918 р.	Відновлення УНР.
22 січня 1919 р.	Акт злуки УНР і ЗУНР.
1919 р.	Хотинське повстання під проводом більшовиків проти румунської окупації. Взяло участь 30 тис. чоловік.
Листопад 1918 – листопад 1921 р.	Друга радянсько-українська війна, поразка українського визвольного руху.
18 березня 1921 р.	Ризький мирний договір РСФРР та УСРР з Польщею.
Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921–1928)	
1921р.	Запровадження нової економічної політики (непу).
1921–1923 рр.	Голод в Україні.
1921–1930 рр.	Існування Української автокефальної православної церкви.
1922 р.	Створення театру "Березіль".
30 грудня 1922 р.	Створення СРСР.
1923 р.	Запровадження політики коренізації (українізації).
1927 р.	Завершення відбудови сільського господарства та промисловості після тривалої господарської розрухи.
1928 р.	"Шахтинська справа".
Радянська модернізація України (1929–1938)	
1928(1929) -1932 рр.	Перша п'ятирічка.
1929–1938 рр.	Період радянської модернізації в Україні.
1929 р.	"Рік великого перелому".
9 березня – 19 квітня 1930 р.	Процес Спілки Визволення України , показовий процес над 45 керівниками і головними діячами СВУ.

1932–1933 рр.	Голодомор.
1933–1938 рр.	Друга п'ятирічка.
1938–1941 рр.	Третя п'ятирічка (не завершена).
1931 р.	Пуск Харківського тракторного заводу.
1932 р.	Пуск Дніпровської ГЕС.
Листопад 1929 р.	Проголошення курсу на суцільну колективізацію.
1932–1933 рр.	Голодомор в Україні.
1934 р.	Перенесення столиці України з Харкова до Києва.
1937 р.	Завершення колективізації в Україні.
<i>Західноукраїнські землі (1921–1938)</i>	
1920 р.	Створено Українську військову організацію (УВО), яку очолив Є.Коновалець.
25 листопада 1921 р.	Замах на прем'єр-міністра Польщі Юзефа Пілсудського, підготовлений УВО.
1923 р.	Рішення Ради амбасадорів (послів) великих держав на Паризькій конференції про остаточну передачу Східної Галичини Польщі на правах автономії.
1923 р.	Створено Комуністичну партію Західної України (КПЗУ). Розпущена за рішенням Комінтерну у 1938 р. у зв'язку із звинуваченням у проникненні в її ряди фашистської агентури.
1924 р.	Антирумунське повстання в с.Татарбунари та інших селах Південної Бессарабії. Загальна кількість учасників виступу сягнула 6 тис. чоловік. Над вцілілими українцями румунська влада організувала "Процес 500".
1927 р.	В Румунії засновано Українську національну партію. Очолив В.Залозецький. Займала угодівську позицію до румунської влади.
1929 р.	Створення Організації українських націоналістів (ОУН). Головою проводу обрано Євгена Коновальця.
1930 р.	Польська "пацифікація" в Східній Галичині.
1934 р.	В Березі-Картузькій було створено спеціальний концентраційний табір для репресованих українців.
1934 р.	Члени ОУН ліквідували польського міністра внутрішніх справ Польщі Б.Перацького, винного у пацифікації на західно-українських землях.
1938 р.	Вбивство радянськими агентами Є.Коновальця.
29–30 вересня 1938 р.	Мюнхенська угода, яка передбачала передачу від Чехословаччини Судетську область і визвала урядову кризу в Чехословаччині.

жовтень 1938 р.	Надання Закарпаттю автономних прав у складі Чехословаччини. Уряд Закарпаття очолив угрофіл А.Бродій, а через декілька днів А.Волошин.
2 листопада 1938 р.	Німеччина та Італія провели у Відні арбітраж, який розділив Закарпаття. Значна його частина зі 180-тисячами населення та найбільшими містами: Ужгородом, Береговим, Мукачевом було передано Угорщині.
15 березня 1939 р.	Проголошення незалежності Карпатської України.
15–18 березня 1939 р.	Угорські війська окупували Карпатську Україну.
<i>Україна в роки Другої світової та Великої Вітчизняної воєн (1939–1945)</i>	
23 серпня 1939 р.	Пакт про ненапад між Німеччиною та СРСР і таємний протокол до нього (Пакт Ріббентропа – Молотова).
1 вересня 1939 – 2 вересня 1945 рр.	Друга світова війна.
17 вересня 1939 р.	Напад Червоної армії на Польщу. Початок так званого "визвольного походу".
28 вересня 1939 р.	Договір про дружбу та кордони між Німеччиною та СРСР та таємні протоколи до нього.
15 листопада 1939 р.	Включення Західної України до складу УРСР.
2 серпня 1940 р.	Включення Південної Бессарабії і Північної Буковини до складу УРСР.
22 червня 1941 р.	Напад Німеччини на СРСР. Початок Великої Вітчизняної війни.
30 червня 1941р.	Проголошення Акта про відновлення Української Держави.
22 липня 1942 р.	Завершення окупації України загарбниками.
14 жовтня 1942 р.	Створення УПА.
6 листопада 1943 р.	Визволення Києва від загарбників.
28 жовтня 1944 р.	Завершення визволення України від німецько-фашистських окупантів.
9 травня 1945 р.	День Перемоги, завершення Великої Вітчизняної.
2 вересня 1945 р.	Капітуляція Японії і завершення другої світової війни.
<i>Післявоєнна відбудова та розвиток України в 1945 – на початку 1950-х рр.</i>	
1945 р.	Участь української делегації в роботі установчої конференції ООН.
26 листопада 1944 р.	В Мукачеві І з'їзд делегатів народних комітетів Закарпатської України ухвалив маніфест про

	возз'єднання Закарпатської України з УРСР.
29 червня 1945 р.	Підписано договір та протокол до нього про вихід Закарпатської України зі складу Чехословаччини та про її возз'єднання з радянською Україною.
16 серпня 1945 р.	Між СРСР і Польською республікою укладено договір про радянсько-польський кордон.
Серпень 1946 р.	Схвалення плану IV п'ятирічки – "п'ятирічки відбудови".
1946 р.	Львівський собор, ліквідація УГКЦ.
1946–1947 рр.	Голод в Україні.
1947 р.	Грошова реформа, скасування карткової системи "Ждановщина".
17 лютого 1947 р.	Підписано радянсько-румунський договір. Румунія визнала входження Північної Буковини, території колишніх Хотинського та Ізмаїльського повітів до складу УРСР.
1947 р.	Операція "Вісла".
1949 р.	Ліквідація Мукачівської єпархії греко-католицької церкви.
1950 р.	Загибель командуючого УПА Р.Шухевича.
<i>Україна в умовах десталінізації (1953–1964)</i>	
5 березня 1953 р.	Смерть Й. Сталіна. Початок десталінізації.
1954 р.	Початок освоєння цілини.
1954 р.	Обрання О. Кириченка першим секретарем ЦК КПУ.
19 лютого 1954 р.	Входження Кримської області до складу УРСР.
1956 р.	XX з'їзд КПРС.
1956 р.	Вихідця з Житомирської області С.Корольова призначено генеральним конструктором космічних апаратів.
1961р.	Грошова реформа.
12 квітня 1961 р.	Перший політ людини у космос.
11–15 серпня 1962 р.	Українець П.Попович здійснив космічний політ навколо Землі.
1963 р.	Обрання П. Шелеста першим секретарем ЦК КПУ.
<i>Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960 – початок 1980-х рр.)</i>	
4 вересня 1965 р.	у кінотеатрі «Україна» в Києві під час перегляду кінофільму «Тіні забутих предків» група інтелігенції,

	зокрема І.Дзюба, В.Стус, В.Чорновіл та інші, провели акцію протесту проти арешту інакодумців.
1965, 1972, 1982 рр.	Хвилі арештів дисидентів.
Друга половина 1960–х рр.	Економічні реформи ("реформи О. Косигіна").
Січень 1972 р.	Радянські спецслужби провели масові політичні арешти, ув'язнивши багато провідних діячів національно-культурного відродження.
1976 р.	Утворення Української Гельсінської групи (УГГ).
1978 р.	Прийняття нової Конституції УРСР.
1982 р.	Прийняття Продовольчої програми, початок створення агропромислових комплексів (АПК).
<i>Розпад Радянського Союзу й відродження незалежності України</i>	
1985–1991рр.	Період перебудови і розпаду СРСР.
Квітень 1985 р.	Початок перебудови.
26 квітня 1986 р.	Аварія на Чорнобильській АЕС.
Липень 1989 р.	Загальноукраїнський страйк шахтарів.
Вересень 1989 р.	Виникнення Народного руху України.
Жовтень 1989 р.	Прийняття Верховною Радою України закону УРСР "Про мови в Українській РСР".
Березень 1990 р.	Перші альтернативні вибори до Верховної Ради УРСР.
17 березня 1990 р.	Референдум про долю СРСР.
16 липня 1990 р.	Прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України.
3 серпня 1990 р.	Прийняття закону "Про економічну самостійність УРСР".
1989–1991рр.	Формування багатопартійної системи в Україні.
24 серпня 1991 р.	Прийняття Верховною Радою УРСР Акта проголошення незалежності України.
1 грудня 1991 р.	Референдум та вибори Президента України.
Україна в умовах незалежності	
Жовтень 1991 р.	Прийняття Верховною Радою України Закону "Про громадянство України".
Грудень 1991, липень 1994, жовтень-листопад 1999, жовтень-грудень 2004 рр.	Президентські вибори.
6 грудня 1991 р.	Створення Збройних сил України.

1992 р.	Створення Української православної церкви Київського патріархату (УПЦ-КП).
1992 р.	Україна стає членом НБСЄ (із 1994 р. – ОБСЄ).
1993–1994 р.	Період гіперінфляції.
Березень 1994, 1998, 2002, 2006 рр., вересень 2007 р.	Парламентські вибори.
1995 р.	Україна стала членом Ради Європи.
28 червня 1996 р.	Прийняття Конституції України.
вересень 1996 р.	Запровадження національної валюти гривні.
1997 р., 10 жовтня	початок створення регіональної організації за демократичний та економічний розвиток - ГУАМ, яка отримала назву від перших букв назв країн-засновниць: Грузія, Азербайджан, Україна, Молдова. Організація остаточно оформилася 7 червня 2001 р. з підписанням Ялтинської хартії.
1997 р.	Підписання "Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією".
2000 р.	Початок економічного зростання.
16 квітня 2000 р.	Референдум за народною ініціативою.
15 грудня 2000 р.	Закриття ЧАЕС.
Листопад-грудень 2004 р.	"Помаранчева революція".
8 грудня 2004 р.	Унесення змін до Конституції України.
2005 р.	Приєднання України до Болонського процесу (реформування вищої освіти).
2005 р.	Україна отримала статус країни з ринковою економікою.
2006 р.	Прийняття Верховною Радою Закону "Про Голодомор 1932–1933 років в Україні".
2008 р.	Вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ).
січень 2010 р.	Обрання В.Януковича Президентом України;
квітень 2010 р.	Харківські угоди. Президенти Росії Медведєв та України Янукович підписали угоду про базування Чорноморського флоту Росії в Севастополі до 2042 року в обмін на знижку на ціну російського газу на 100 доларів США. (Угоди було скасовано у 2014 р. російським керівництвом в односторонньому порядку після захоплення Криму)
жовтень 2010 р.	Конституційний Суд України скасував Конституційну реформу 2004 року як прийняту з порушенням процедури, поновив чинність Конституції 1996 року та звернувся до органів державної влади з вимогою невідкладно привести українське законодавство у

	відповідність до Основного Закону
грудень 2011 р.	Засуджено до 7 років ув'язнення Юлію Тимошенко, колишню прем'єрку країни та опозиційного політика, за збитки для України внаслідок скандальних газових угод з Росією у 2009 році.
лютий 2012 р.	Опозиціонера, екс-міністра внутрішніх справ Юрія Луценка засуджено до 4 років позбавлення волі
8 червня — 1 липня 2012 р.	Польща і Україна прийняли Чемпіонат Європи з футболу.
21 листопада 2013 р.	Уряд України несподівано заявляє, що неготовий до підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом на саміті у Вільнюсі, підготовка до якого тривала останні місяці.
24 листопада 2013 р.	Всеукраїнська акція непокори владі з вимогою підписання угоди про асоціацію з ЄС та відставкою уряду Азарова. Початок Європейських майданів по всій Україні, найбільшими з яких були Київський та Львівський.
ніч на 30 листопада 2013 р.	Силовий розгін Євромайдану в Києві. Початок Революція гідності.
листопад 2013 - лютий 2014 рр.	«Революція гідності»; повалення режиму В.Януковича;
з 23 лютого 2014 р.	Кримська криза, початок відкритої фази російської агресії проти України.
27 березня 2014 р.	Генеральна асамблея ООН прийняла резолюцію на підтримку територіальної цілісності України та про визнання недійсним «референдуму» в Криму.
червень 2014 р.	Обрання П.Порошенка Президентом України;
вересень 2014 р.	Підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС)
26 жовтня 2014 р.	Позачергові парламентські вибори в Україні
вересень 2014 р., лютий 2015 р.	Мінські угоди.
листопад 2015 р.	Створення Національної поліції України
грудень 2015 р.	Заборона діяльності Комуністичної партії України
1 січня 2016 р.	Набирає чинності зона вільної торгівлі між Україною та ЄС.
квітень 2016 р.	Гройсман В.Б. обраний прем'єр-міністром України після відставки пре'єра Яценюка А. П.
травень 2016 р.	Джамала з піснею «1944» про депортацію кримських татар посіла перше місце на Пісенному конкурсі Євробачення 2016 у Стокгольмі.
6 квітня 2017 р.	Європейський парламент проголосував за надання громадянам України безвізового режиму. З 11 червня безвіз почав діяти.

30 квітня 2018 р.	Президент Петро Порошенко оголосив про завершення антитерористичної операції в Донбасі і старті Операції Об'єднаних Сил (ООС).
15 грудня 2018 р.	У Соборі Св. Софії у Києві відбувся Об'єднавчий собор українських православних церков, на якому було проголошено утворення єдиної помісної Православної церкви України.